

ነቲ ንሳ ቅተሎ'ሞ ተንመጓሲ ከብተና እየን

ሕዳር 14/2022

ፈተናታት ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን ኤርትራ : ኣዚያ ንንውሕ ዝበለ ዘቐጸረ ኮይኑ ካብ ብረታዊ ቃልሲ ኣትሒዙ እዩ ጀሚሩ ። ግን እዚ ስርዓት ግዚኡ ሓሊዩ ብኸመይ ከምዘዳኸማ ዝተፈላለዩ ማላታት እንዳ ቀየሰ ቀስ-ብቀስ ከለማምደና ጸኒሑ ።

ኣብ ሰማንያታት (80ታት) ስርዓት ህግደፍ ግብረ ታቦት ወይ መባእ ክቐጸጸር ክጅምር ኣብ ዝፈተነሉ እዋን፡ በቲ ሽዑ ዝነበሩ ንሳት ቤተክርስቲያን ከም በዓል ኣባ ዑቕባዝጊ : ኣባ ፍስሃጺን ፣ ኣባ ትኸሊዝጊ ምስ ከምኡም ውፍያት ንሳት ህዝበ ክርስቲያን ኮይኖም ከምኡ ከኣ ምስ ኩሎም ውፍያት መጓሰኦ ወይ መእመናን ብምኻን ደው ኣበልዎ ። ግን ስራሑ ዘይገደፍ መራሕ ጥፍኣት ስርዓት ኣሲያስ ግና ኣይዓረፈን ፡ ካልእ መንገድታት እንዳ ኣለመ ፡ ነዛ ቅድስቲ ቤተክርስቲያን ንምጥፋኣ ካልእ መላታት እንዳ መሃዘ ከዳኸማ ይጓዩ ኣሎ። ኣብ'ቲ ግዜ'ቲ ፡ እዩ እምበኣር ቅዱሳት ኣቦታትና ፡ እቲ ናይ ቀሳር ንቀሳር እቲ ናይ ኣምላኽ ናይ ኣምላኽ ብምባል ዝበድህዎ።

ኩሎ ህዝበ ክርስቲያን ከኣ ብጽንዓት ኣብ ሓንቲ ቃል ሰሚሩ ፡ ጉዳይ ቤተክርስቲያና ንዓኹም ኣይምልከተክሙን ብምባል ኣብ ሓደ ቃል ብሓደ ህርመት ደው ብምባል ንጓሰቲን ማለት ነቶም ቅዱሳት ኣቦታት ጸግኒ ብምኻን ተወፋይነቶም ብተግባር ኣርኢዮም ። ንቤተክርስቲያኖም ከየድፈሩ ክሳብ ድሕሪናጽነት በጽሑ።

ካብ ግዜ ናጽነት ክሳብ ሕጂ መዓልቲ ክሓልፍ መዓልቲ ክትካእ ፡ ክብርታት እዛ ሃገር እንዳ በረሰ ክመጽእ ጸኒሑ። ንሕና ከኣ ብደውና ስቕ ኣልና ንርኢ ኣሎና። በብግዚኡ ክቡራትን ፈላግትን ፡ ኣቦታት ካብ ኩሎ ህብረተሰብን እምነታትን እዛ ሃገር እንዳተሳሕቡ ክጠፍኡ ጸኒሑምን ኣለውን።

ንታሪኽ ተመሊስና እንተበርቢርና፡ ርእሱ ንዘልዓለ ስም እንዳ ኣጠመቐ ክቐትልን ካኣስርን ዝጸንሑ ስርዓት ፡ ልክዕ ከም ኣቦታታ መራሕቲ ሃይማኖት እስልምና፡ ጅሆቫ፡ ጤንጠ ክሳብ ጉጂለ 15 ፡ ካብኡ ቀጸሎ ከኣ ብሉጻት ዘጋታት ኤርትራ ዝኾኑ ጋዜጠኛታት ፡ ብዘይ ሓደ ዝበን ወይ ኣበሳ ሓሳብኩም ገሊጽኩም ብምባል ንሊዕሊ 20 ዓመት ተኣሲርም ባኡኡ ወረ ዘይብሎም ጠፊኦም ይነብሩ ኣለዉ። እዚ ከኣ ናህና ስቕታ ዝወለደ መዓት ከም ዝኾነ እውን ክንግንዘብ ይግባእና። ካብዚ ቀጸሎ ከኣ ርእሱ-መራሒ ሃይማኖት ኦርቶዶክስ- ተዋህዶ ኤርትራ ብጽእ ወቅዱስ ጳትሪያርክ ኣንጠንዮስ ፡ ኢድካ ካብ ቤተክርስቲያንና ኣውጽእ

ስለዝብልዎ፡ ን16 ዓመት ተኣሲርም ብግፍዒ ዓሪፎም ረስኦም ከኣ ካብ ዝተኣስርሉ ክፍለ ንመእመናን ደቆም ተዋሂቡ ፡ ንግዚኡ ተዘራብሉ ተረሲዑ ከኣ ሓሊፉ።
ናይ ዕድመ በዓልጸጋ ኣቦና ሓጂ ሙሳ ሪመይ ኣይሁብን ብምባሎም ብግፍዒታት ስርዓት ሀግደፍ ተወሲዶም ፊሳኦም ተዋሂብና። እዚ እውን ንዘረባ ጥራሕ ኮይኑ ተረሲዑ ስቕታ ሕዝና ክንከይድ መሪጽና።

ሕዝቢ ብዘይ ሕጊን ስርዓትን ክመሓደር ብውግእን ክልበትበትን ግዴድ ዕስክርናን ስቓይ ኣብ ህዝቢ ከውርድ ምስ ጀመረ፡ ህዝቢ ናብ እግሩ ዝመርሖ ንስደድ ክበታተን ፡ ብኡ መጠን ከኣ መፍቶት ዓቕይቶት ክኸውን ግድን ኮነ። ሓሳረ መከርኡ ካብ ዝብኣሰ ናብ ዝኸፍኤ መጽኤ።

መንእሰያት ኣደዳ ሞትን ህልቂትን ኮነ። ሂወት መንእሰያት ኤርትራ ፡ መጻውቲ ዓረባውያን ቦዶዊን ኣብ ምድረ-በዳ ሲናይ ኮነ። ኣብ ብዓል ሊብያ ሂወት ኤርትራውያን ልክዕ ከም ኣቕሓ ንመሸግ ክወርድ ጀመረ። ብኡ መጠን ከኣ ኣብ ማእከላይ ባሕሪ ሂወት ብኣሃዝ ዘይ ቁጻር ነፍሳቶም ሓለፉ ጽንተት ላምፓዱዛ ከም ሓደ ተረኽቦ ክጥቀስ ይከኣል።

እዚ ግፍዒ እዚ እውን ሕጂ ኣብ'ዚ ኣየብቕዐን ፡

ኣብ'ዛ ሃገር እዚኣ ብሓድነት ተወሃሂዶም ኣንጻር ግፍዕን ሕሰምን ህዝቢ ቃሎም ዘስምዑ መራሕቲ ኣቦታት ብዘይካ መራሕቲ ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን፡ ክሳብ ሕጂ ከቶ ኣይተራእዩን። ካብ ጊዜ ናጽነት ጀሚሮም ድምጻም ከስምዑ ተረኽቦም። ንኣብነት ድሕሪ ብሰንኪ ባድመ ተባሂሉ ዝተወልዐ ኩናት ሓደ ርዝነት ዘለዎ እሞ ኣዚያ መሃሪን ፡ ንሱብ ኣዚያ ዝሰሓበ ሰፊሕ ጽሑፍ “እግዚኣብሄር ነዛ ሃገር የፍቅራ እዩ” ዝብል መጻዕዖታ ንህዝቡ ክርስቲያንን ንሃገራውያንን ኣቕረቡ። እዚ ከኣ ናይ ብዙሓት ደቂ እዛ ቀልቢ ዝሰሓበ ኮይኑ ፡ ብዙሓት ሰባት እውን ተዋሲኦምሉ ተዛሪቦምሉን ፡ ግን ዘረባ ጥራሕ ኮይኑ ተሪፉ።

ቀጺሎም ብዝኸፍኤ ጥርዙ ህዝቢ ኪከላብት ዝረኣዩ ሰብ ሕልና ኣርባዕተ ጓሶት ኣቦታትና (ጳጳሳትና) ፡ ብሓድነት ንመጻሕጻም ካልእ ኣዚያ መሃሪን ሞራላውን ግን ነቲ ስርዓት ዝብድህ ጽሑፍ ናብ መጻሕጻም ኣቕረቡ ፡ ንሱ ከኣ “ ሓውኻ ኣበይ ኣሎ” ዝብል ኮይኑ እሞ ኣዚያ ነቲ ስርዓትን ንኩሉ ሕዝቢ ኤርትራን ድቃስ ዝኸልእል እዩ። እንተኾነ ነቲ ስርዓት ብዝተጋደደ መልክዑ ምስ ቤተክርስቲያን ኣብ ምትፍናን ንክኣቲ ጌሩ።

ሀግደፍ ንህዝቢ ኤርትራ ሓንቲ ንእሽቶ ሃገር ንመፈተኒ ይደርቢ'እሞ ናይ ህዝቢ ግብረመልሲ ተግዚቡ እቲ ዝደልዮ ሓሳባቲ ተግባራዊ ይገብር። ንኣብነት ናይ ሰበኻ ሰንይቲ ኮማዊ ማእከል ጥዕና ይኹን ቤት ትምህርትታትናይ ህዝቢ ተቓውሞ ስለ ዘይረኽበ እዩ ደፊርዎ

። ዝምታን ውራን ንብረት ካቶሊካዊት ቤተ-ክርስቲያን ኣብ ቅድሚ ዓይንና ክዝመት እንዳረኤናዮ ኣስቂጥና ስቅ ብምምራጽና ፡ ኩሉ ህዝባዊ ኣገልግሎት ከምሕክምናን ቤት ትምህርትን ካልእ ህዝባዊ ጉዳያትን ተመንዚዑ ክውሰድ እንከሎ ፡ እንዳረኤና ብምስቃጥና ነዚ ስርዓት መሻደኒ ፈጠርናሉ። እዚ ከኣ ኩሉ ስቕታና ዝወለዶ ከምኻኑ ክስወጠና ይግብኡ። እዚ ብህግደፍ ዝተመንዘዐ ህዝባዊ ኣገልግሎት ናይ ዝህብ ዝነበረ ታካላት ናይ ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን ፡ ንብምሉእ ህዝቢ ኤርትራ ዘገልግል ዝነበረ እዩ ነፍሱ። ኮይኑ ግን ፡ ህዝቢ ናተይ'ዩ ኢሉ ደው ክብለሉ ኣይተረኽበን። እቲ ክሳራ ከኣ ናይቲ ህዝቢ ኮይኑ ተሪፋ።

ካብኡ ሓሊፉ ናብ ንሱት ህዝብ-ክርስቲያን መሕደርቲ ርእሰ ኣድባራት ክደፍርም እውን ኣየጸገምን፤ ምክንያቲ ንኹሉ ዝፈተፍ ተቃውሞ ህዝቢ ስለ ዘይገጥም። በዚ ምክንያት እዩ እምበኣር ንብጹዕ ኣቦናን ኣገልገልቶም ካህናትን ብኣዚዩ ርኹስን ክፋእን ኣገባብ ዝደፍርም ዘሎ። ንኣገልገልቲ ሕዝቢ ኣቡነ ፍቅረማሪያምን ሰዓብቶም ካህናትንኣባ ምሕረታብን ፡ ኣብ ኣብራሃምን ኣብ ማሕደር ብግፍዒ ኣሲሩዎም ይርከብ። ግን ህዝቢ ኣብዚ እውን ካብ ምዕዝምዛም ሓሊፉ ርኡይ ተቃውሞ ኣየራኣየን።

ኣብዚ እውን ናይ ህዝቢ ተቃውሞ ኣይተራእየን። ስቅ እንተኾይኑ መልስና ሕግደፍ ቀጸሉ ንሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግስተኣ ዘመንበረ ኣስመራ ርእሰ ኣድባራት ኪዳነ ምሕረት ከምኡ'ውን እውን ንብጹእ ኣቡነ ኪዳነ ማርያም ዘመንበረ ሰበኻ ከረን ንኣቡነ ቶማስ ሰበኻ ባረንጌ ክፋእ ኣእዳዉ ክዝርግሓሎም ዝኽልከሎ ዮብሉን ።

ከም እንፊልጦ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ብትካላዊ ኣሰራርሓ ተወዳባን ብምራል ጸኒዓን ንሕማቕ ሕማቕ ትብል ዘላ ሓንጌ ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን እያ። ስለ ዝኾነት መጠን ስርዓት ህግደፍ ኣብ ስልጣን ዝቀጸለሉ ንቤተክርስቲያን ብርእሳ ጀሚሩ ከፍርሳ ንመንፈሳውያን ኣቦታትና ብብሓደ ከዮጥፍኡም ከምዘይድቅስ ናይ ኣደባባይ ሚስጢር እዩ። ከምቲ ቅዱስ መጽሓፍ ዝገልጸ “ነቲ ንስ ቅተሎ'ም ሽዑ ተንመገስ ክብተና እየን” ዝብሎ ህግደፍ ነተን ኣባጊዕ ወይ መገስ ክብትን ነቦታትና ከጥፍእ ድሕር ዝብል ኣይመስልን። እዚ ከኣ ብርእዮ ኣብ ቅድሚ ዓይንና ነኣቦታት ብምእሳር ክፍጸም ንርኢ ኣሎና ።ስለዚ ህዝቢ ተላዒሉ ካብ ኣቦታትና ኢድካ ጠርንፍ ክብል ኣለዎ።

ኣብዚ ተሃዋሲ ግዜ እምበኣር ኣቦታትና ርእሲ ኮይኖም ንውጽዓት ከኣ ልሳን ኮይኖም ብትብዓት ደው ኢሎም ኣብ ቀዳማይ መስርዕ ኮይኖም ይሙጉቲ ኣለዉ። ፡ ሓደ ካብቶም 4 ንሱት ህዝብ-ክርስቲያን፡ ብጹእ ኣቡነ ፍቅረማሪያም ሓጎስ እዮም።

ኣቡነ ፍቅረማሪያም ፡ ብዓል ሕልና ኣብ መንገዲ ሓቂ ደው ኢሎም ዝምጉቲ ፡ ብዓውታ ቃሎም ዘስምዑ ፡ ኣብ ክንዲ መገሰኡም ብተግባር ረዚን ዋጋ ዝኸፍሉ ኣቦ እዮም። ስለ ዝኾነ ከኣ ንኹሉ ዓመጽ ዘበለ ኣብ ግዜኡ ዝወግዡን ዝኹኑኑን ኣቦ ከምዝኾኑ ብዓውታ ኣብ

መንበረታቦትቶም ደይቦም ጸረ ውግእ ኩነንዩኦም ዘስምዑ ፡ ከም ሕያዋይ ንሳ ኮይኖም ውግእ ወረ ውግእ ክንስምዕ ኣየድልየናን እዩ ብምባል ብዓውታ ንህዝቦም ዝገሰጹን ፡ ንመንግስተይ ዝበልዎ ብኣገባብ ስምዕተኣም ዝሃቡን ሓቀኛ ብዓል ጽኑዕ ጠመተን ኣቦ እዮም።

ብፍላይ ኣብ ትግራይ ዝግበር ኩሉ ኣነዋሪ ተግባራት ብግልጹ ዝኾነኩ ጥራሕ ካብ ትግራይ ዝተዘምተ ኣቕሑ ኣብ ኣነ ዝጓሲዮ ህዝብ-ክርስቲያን ይኹን ካልኦት ኣመንቲን ፡ ናይ ስርቕት ኣቕሑ ናይ ህዝቢ ትግራይ ንኸይ ገዝኡን ከይልውጡን ብትሪ ካብ ዝኾነኩን ዝወገዱን ቅዱስ ኣብነታዊ ንስን ሓደ እሙን ኣቦን እዮም።

ካብዚ ብምቅጻል ከኣ ንውግእ ትግራይ ተባሂሉ ንኩሉ ዝዓበን ዝነኣሰን ትውልደ-ኤርትራ ንዘይ ምልኮቶ ውግእ፡ ክተት ተባሂሉ ቤት ተረሓ ተገፋፋ ንጥፍኣት ሓደ ህዝቢ ትግራይ ከወፍር ስቕ ኢልና ሪኢና ጥራይ ዘይ ኮነስ ኣረ ገለናስ ኣብ ጎድኒ ሰራዊትናን መንግስትናን ብምባል ነቲ ሓቂ ላንባ ወሲኸናሉ። ነዚ ዝተቐወሙ ኣቦታት ከኣ ሕጂ ኣብ እሱር ቤት ብግፍዒ ይሳቕዩ ኣለዉ።

እሞ ህዝቢ ኤርትራ ብሓፊሻ፡ ብፍላይ ከኣ ካቶሊካዊት ስድራቤት፡ በዚ ተገዳዲዕና ንኸይ ዘለና የዋጽኣና ዲዩ?

ብዘይ ሓደ ኣበሳ ብዘይ ሓደ ገበን ኣቦታትና ኣብ ዓዲ ኣበይቶ ተኣሲርም ፡ ንሕና ከም ሰዓብቶም ሓባራዊ ሕቶ ዘይምልዓልና ሃየንታ ኣለዎ። እዚ ንብጻይካ ኣሕሊፍካ ምኽዳዕ ስለ ዝኾነ። ከም ህዝብ-እግዚኣብሄር ፡ መዓስ ኢና ነቲ ሓቂ ሓቂ ኢልና ንምልሰሉ ነቲ ኣሉታ ከኣ ኣይኮነን እንብል?

ሓባራዊ ስራሕ ምእንትካ ሃገር ስለ ዘየለ እዩ ከኣ ስርዓት ህግደፍ ከምዝደለዮ ዝገብር። ስለዚ ኣብዚ ዘርኣናዮ ገዚፍ ብኩራትን ድኽመትን፡ እምበኣር ስርዓት ህግደፍ መዝሚዙ ቃሕ ከምዝበሎ ዝኣስርን ዝሞቅሕን ዘሎ ። ንምንታይ ሓበራዊ ጥምረት ስለ ዘየለ።ሓባራዊ ጥምረት እንተዘየልዩ ከኣ፡ ኣብ ፍልልያት ህዝቢ ተሓቢኡ ደስ ከምዝበሎ ንኸገብር ቀጠሊያ መብራህቲ ረኺቡ ኣሎ ማለት እይ። እሞ እንታይ ንግበር?

እሞ ንሕና ብፍላይ ኣብ ወጻኢ ዘሎና ። ንጥፋእ ዶ ወይስ ኣብ ጎድኒ ፍትሒ ደው ንበል?

መልስና ንፍትሐ እንተኾይኑ ኩልና ብሓባር ሃገራዊ ሓድነት አቀዳምና ሰለዞም ብግፍፂ ተጨዋሎም ዘለዉ ንሶት ቤተክርስቲያንና ስለ ኩሉ ፍትሐ ተነፊጉዎ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዝማሰን ዘሎ ንጹሃን ደቂ ሃገር ፡ ሓቢርና ንኹንን ደምጽና ነስምዕን።

ንቕዱስ ኣቦና ፍቅረማሪያምን ኣገልገልቶም ካህናትን ንምፍትሖም ከኣ ብትግሃት ኣኣብ ዘለናዮ ንዝምልከቶም ኣካላት ጥርፃንና ነቕርብ።

ኣብ መጨረሻታ መእሰርቲ ቕዱስ ኣቦና ብትሪ ንኹንን !
መእሰርቲ ኩሎም ካህናትን መከላከትን ብትሪ ንኹንን !
ንምፍትሖም ከኣ ብትግሃት ክንጽዕር እንዳተላበኹ ፍትሐ ንቕዱስ ኣብነ ፍቅረማሪያምን ኣገልገልቶም ካህናትን !

እተን መጓሰ ከይብተና በጃ ንሶትና ድምጺ ንኹን !
ንቕዱሳት ኣቦታትና እግዚኣብሄር ሓይሊን ጽንዓትን ይሃቦም !
አሜን

በራኽ ዮሃንስ

ኦታዋ ካናዳ

ሕዳር 14/2022